

MGK'nın yeni konumu

İsmet İnönü, ihtilal yapan ordu tüpten çıkan dış macununa benzer; bir kere tüpten çıktı mı nasıl bir daha dış macununu içeri sokamazsanız, kışlasından dışarı çıkan bir orduyu da, içeri sokmak çok zordur, der.

Türk Ordusu'nun ölümsüz Başkomutanı Mustafa Kemal, Hareket Ordusu'nda komutanı olan Mahmut Şevket Paşayı kendisine örnek almış ve daima orduyu siyasetin dışında tutmaya çalışmıştır. Her ikisi de politikaya bulaşan bir ordunun başına neler gelebileceğini, yaşadıkları deneylerle gayet iyi görmüşler ve öğrenmişlerdi.

Bu nedenle Atatürk, komutanlar, askeri görev ve sorumluluklarını düşünüp yerine getirirken, siyasi mülâhazaların kararlarını etkilememesine dikkat etmelidirler. Unutmamalıdır ki, işi siyasi meseleleri düşünmek olan başka görevliler de vardır, demiştir. Böylece Atatürk, Türk Ordusunu doğrudan yönetim sorumluluğundan ayırmıştı.

12 Eylül Darbesinin önderi Kenan Evren de, darbeden hemen sonra 30 Eylül 1980 tarihinde, Harp Okulu öğrencilerine yaptığı konuşmada: 'Bu devirde katiyen siyasete bulaşmayın. Biz bugün siyasete karıştıysak, ülkemizi bir felaketten kurtarmanın görevimiz olduğunu düşündüğümüz içindir... Ordu, siyasete girdiği her seferinde disiplinini kaybetmeye başlamıştır... Yakın tarihimizde, Balkan Savaşı'nda bunun en büyük örneğini görebiliriz. Bu nedenle, şu andaki müdahalemizi kendinize örnek almamanızı sizden tekrar istiyorum, asla siyasete bulaşmayın...' demiştir.

Bu ilke doğrultusunda, önce 27 Mayıs'ı tertipleyen ordu, bir daha kışlasından çıkmamak ve siyaset ile olan ilişkisini

düzenleyebilmek için, 1961 Anayasası ile Milli Güvenlik Kurulu'nu ihdas etmiştir. Böylece Ordu -MGK'da alınan kararlar 'tavsiye' niteliğinde olsalar bile- pek güvenmediği sivil siyasetçi üzerinde, gündelik politikanın içine fazlaca girmeden vesayet etmiş olacaktır.

Ardından 12 Eylül'ü gerçekleştirenler, sözkonusu ilişkiyi bir adım daha ileri götürmüş ve vesayeti daha sıkı hale getirmiştir. 1982 Anayasası ile MGK tarafından alınacak kararlar, Bakanlar Kurulunca öncelikle dikkate alınacaklardır. Önemli bir değişiklik de, bir iktidar odağı haline getirilen MGK Genel Sekreterliği'nin kurulması olmuştur.

Ancak, liberal demokrasi kurum ve kurallarının egemen olduğu AB'ne, bu yetkilere ve güce sahip bir kurum ile girmek mümkün değildir. AB dışında Rusya veya İran gibi ülkelerle, benzer bir ortaklığı gerçekleştirmek ise bir hayal olduğundan, MGK'nın yapısında bir değişikliğe gidilmesi kaçınılmazdı.

Bugün sözkonusu değişiklik gerçekleşmiş, MGK bir danışma kurumu haline gelmiş ve Genel Sekreterliğinin yetkileri daraltılmıştır. Demirel'in deyimiyle 'Türkiye yeni bir elbise giymiştir'.

Şimdi bu yeni elbiseye uygun davranmak da, bu tarihi değişikliği gerçekleştiren 59. Hükümete düşmektedir. Hükümet her türlü siyasi atraksiyonlardan ve popülist davranışlardan kaçınarak, sorumlu davranmalı ve 'yeni elbisenin' gereğini yerine getirmelidir.

Atatürk'ün, siyaseti siyasetçilere bırakın öğüdü, uzun bir aradan sonra gerçekleşmekte gibi gözüküyor.